

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. VI. De potestate dispensandi consessa Episcopis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

Vicarii, sed statim ad forum pœnitentiæ, possunt Episcopi Germaniæ non solum ab hæresi occulta (prout concedit illis Trid. sess. 24. c. 6. de refor.) sed etiam à notoria in foro conscientię absolvere, (dummodo absolvendus non sit hæresiarcha) quia casus per se Papales fiunt per accidens ob nimiam frequentiam, vel ob difficultatē adeundi Pontificem, &c. Episcopales, nisi fortassis post Trident. de hæresi aliter nos loqui oporteat, de quo in l. 5. tit. 7.

Circa hæc tamen adhuc advertendum primò: excommunicatum v. g. ab Episcopo, si absolutionem à Pontifice impetret, tacitâ excommunicationis causâ, posse, & debere compelli, etiam per Ecclesiasticas censuras, ut cum literis veram causam continentibus ad Pontificem se conferat. Si certò constet Episcopo de commissa obreptione; vel si non constet de hoc certò, prudens tamen dubium sit, compelli posse, ad purgationem canonicam, coram se præstandam juxta c. ex parte s. h. t. ut ne videatur in tali absolutione defuisse voluntas absolventi, si causa excommunicationis lateat, aut ne prudenter de hoc defectu saltem dubitetur.

Advertendum secundò, per Delegatum à Papa excommunicatum, non posse absolvi ab Episcopo sine speciali mandato Sedis Apostolicæ, cum in tali causa Delegatus Pontificis sit superior Episcopo c. pastoralis 11. §. præterea h. t. & consequenter talem excommunicatum nemo absolvere mortuo delegato poterit, nisi Summus Pontifex, aut in officio prioris Delegati successor, si officio facta sit delegatio, exceptis casibus à jure expressis, in quibus per accidens etiam in-

ferioribus Papâ conceditur à Papalibus censuris absolvendi licentia.

Advertendum tertio, eos quibus ex officio in certis casibus absolvendi ab excommunicatione canonis conceditur de jure ordinatio licentia, posse eam etiam aliis committere, si ita expedire visum fuerit, uti statuitur in c. fin. h. t. junct. gloss. V. ex officio, quod idem de aliis censuris etiam dicendum est, cum eadem in omnibus sit ratio, quòd ordinario scilicet iudici delegandi potestas conveniat.

Advertendum quartò, ob favorem animarum, & ad tollendum vel impediendum peccatum concessum esse Episcopis, ut si qui ab ipsis ob certum crimen ad ordinariam illorum potestatem pertinens excommunicati per Delegatum non fuerint absoluti, qui tamen in causa tali ad tollendum, vel impediendum peccatum non procedit ulterius, prout ipsi mandatum fuerat, hos malitiosè forum suum declinantes, & in peccato suo perseverantes, ita contra absolutionem Delegati Pontificii excommunicet, prout statutum habetur in c. significavit s. h. t. si tamen ipsi delinquentes moniti à peccato desistere nolint.

§. VI.

De potestate dispensandi concessa Episcopis.

AD legem jurisdictionis Episcopalis pertinet quidem etiam dispensandi licentia, quæ tamen sæpius restricta est, & non omnem dispensationem complectitur. Sic primò non possunt Episcopi in lege Pontificis, vel canonica, aut consiliorum decretis, dispensare, nisi in casibus

bus à jure permiffis, prout colligitur ex *c. dilectus 15. de temp. ord. & ex c. penult. Et ut. de filiis Praeb. c.* cum inferior non habeat jurisdictionem supra legem superioris. Sunt autem à jure certi casus permiffi, in quibus in superiorum etiam constitutionibus, & decretis dispensare potest Episcopus, & praesertim tres enumerantur ab AA. Primò si in lege, aut canone simpliciter dicatur, posse in eis dispensari; debent enim haec verba simpliciter posita significare aliquid, non possunt autem significare, quòd Summus Pontifex aut Consilium in talibus legibus, vel decretis dispensare possit, quòd independentè ab his verbis, in lege positum fieri potest; ergò ut significant aliquid, de aliis etiam intelligi debent, quòd dispensare scilicet in talibus legibus possint etiam Episcopi. Secundò dispensare in legibus Superioris potest Episcopus ex causa magnae necessitatis, aut evidentis utilitatis prius verifimiliter incognitae, & quando periculum est in mora, aut casus sunt frequenter contingentes, prout fit in certis quibusdam, aut casibus ferè quotidianis; pro his enim omnibus semper recurrere ad Pontificem, foret difficillimum, unde merito, & rationabiliter praesumitur, concessa Episcopis licentia circa haec dispensandi. Tertiò denique dispensare contra canonem, aut legem Superioris potest Episcopus, ubi consuetudo legitime praescripta jurisdictionem ei dedit, sicut enim in aliis casibus jurisdictionem dare, & adimere potest consuetudo, ita potest etiam in hac dispensandi materia. Plures quidem alii etiam casus in specie referuntur, in quibus dispensare possunt Episcopi, illi tamen vel ex communibus principiis clari sunt, vel suis locis explicabuntur.

§. VII.

De collatione Sacrorum, praedicatione, impositione poenitentiarum, & concessione indulgentiarum.

AD legem jurisdictionis Episcopalis spectat etiam Sacramentorum omnium collatio, quae ab Episcopo sunt requirenda juxta *citat. cap. conquerente*, vel ab aliis Ecclesiarum non exemptarum suae diocesis curatis conferri possunt, ita ut cum his omnibus cumulativè respectu suorum dioecesanorum concurrat, cum sit ordinarius, & principalis pastor omnium. Et hinc potest etiam ex officio suo per se, vel per alium substitutum verbum divinum praedicare, eoque pascere populum sibi commissum, ut constat ex *c. inter cetera 15. h. t.* & quamvis communiter in sua lingua docere, si plures diversarum linguarum communitates habeat, ita ut possit Episcopum suffraganeum constituere, non tantum in Pontificalibus suum Vicarium respectu populi alterius linguae, sed etiam quoad potestatem jurisdictionis, quae juxta communionem ordinaria ac perpetua sit, subordinata tamen Episcopo, seu Dioecesano loci *c. quoniam 14. h. t.* potest etiam Episcopus ex officio suo publicas, tam solemnes, quam non solemnes poenitentias imponere juxta saepius cit. *c. conquerente junct. Gloss. V. poenitentias*, cum illius sit correctio, & poenitentia delinquentium, & potest etiam concedere indulgentias, non quidem plenarias, sed temporales, quas etiam exempti lucrari possunt, cum in favorabilibus, in eorum praedictum non debet explicari exemptio.

Z z

§. VIII.